

4. Гезалов А.А. Глобализация как социальная трансформация. Век глобализации. 2012. № 1. С. 84-93.

5. Даванков А.Ю., Кочеров А.В. Научно-методические основы исследования пространственных социо-эколого-экономических систем Вестник Челябинского государственного университета. Экономические науки. 2016. № 14 (396). Вып. 55. С. 15-25

6. Данилов Н.Н. Устойчивое развитие: методология математических исследований Вестник Кемеровского государственного университета. 2000. № 4. С. 5-15.

7. Рамазанов С.К. Моделювання соціально-еколого-економічної динаміки в нестабільному середовищі. Інформатика та системні науки (існ-2015) : мат. VI Всеукр. наук.-практ. конф. за міжнар. уч-ю (м. Полтава, 19-21 березня 2015 року) / За ред. Ємця О.О. Полтава : ПУЕТ, 2015. 402 с.

ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ РЕСУРСНОГО ПОТЕНЦІАЛУ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ

***КУСКОВА С.В., К.Е.Н., ДОЦЕНТ, ЖИВОТЧЕНКО В.В., СТУДЕНТКА,
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА ІМЕНІ ПЕТРА ВАСИЛЕНКА***

Успішність функціонування будь-якого сільськогосподарського підприємства значною мірою визначається наявними ресурсами, їх структурою, швидкістю оновлення та ефективністю використання. У масштабах підприємства всі ці фактори визначають його ресурсний потенціал. При цьому сам ресурсний потенціал формується як певна комбінація різних груп наявних в аграрному підприємстві ресурсів [2].

Ресурсний потенціал – це сукупність трудових, природних і матеріальних елементів, сукупність працівників, матеріальних і нематеріальних засобів, фінансів, об'єктів і явищ природи, необхідних для здійснення виробництва [1].

При вивченні ресурсного потенціалу сільськогосподарського підприємства важливо провести оцінку ефективності його використання в цілому і оцінити ефективність використання окремих факторів виробництва.

В аграрному виробництві склад ресурсного потенціалу сільськогосподарського підприємства, віднесення його елементів до того чи іншого виду або групи проводиться відповідно до їх природи,

призначення і використання.

До складу ресурсного потенціалу вчені включають землю, трудові ресурси, основні та оборотні фонди, кошти, запаси, цінності, резерви, матеріально-технічні ресурси [4-7].

До ресурсного потенціалу відносять також біопотенціал, фонди і трудові ресурси, біокліматичний потенціал, інформаційні та енергетичні ресурси [3, 9].

А.П. Потапов найважливішими факторами будь-якого виробництва називає працю, землю, капітал, підприємницькі здібності і інформацію. Він вважає, що включати в ресурсний потенціал аграрного підприємства необхідно тільки земельні, трудові та матеріально-технічні ресурси і виділяє наступні групи ресурсів: природні; виробничо-економічні; зовнішні (позавиробничі). Автор справедливо зазначає умовність кордонів між багатьма видами ресурсів [1].

А.Е. Юзефович пропонує ділити всі ресурси, що використовуються у виробництві на об'єктивні і суб'єктивні. В до сільському господарстві до об'єктивних ресурсів, відносяться земельні, трудові ресурси, основні виробничі фонди, оборотні кошти, до суб'єктивних – організаційні фактори. Виділяють організаційно-технічні, економічні, соціально-економічні та екологічні фактори і ряд інших [9].

Оцінка ресурсного потенціалу аграрного підприємства дозволяє проводити аналіз ефективності його використання, а також отримати інформацію про підсумки господарської діяльності підприємства, виявити резерви і намітити шляхи підвищення ефективності його подальшого функціонування [2].

Отже, розвиток аграрного виробництва базується на використанні сукупності певних елементів ресурсів, різні види яких безпосередньо приймають участь в сільськогосподарському виробництві або сприяють ефективній організації виробничого процесу. Метою раціонального використання сукупного ресурсного потенціалу є максимальне залучення наявних ресурсів у виробництво сільськогосподарської продукції.

Література.

1. Заїка С.О. Компонентний склад ресурсного потенціалу аграрних підприємств / С.О. Заїка, О.В. Грідін // Матеріали Міжнародної науково-

практичної конференції: «Економічний потенціал країни: наукові підходи та практика реалізації» / Відп. за випуск д.е.н., проф. С.О. Якубовський. – Одеса : ОНУ імені І.І. Мечникова, 2016. – С. 95-97.

2. Зайка С.О. Оперативний аналіз виробничої діяльності підприємств АПК: [Навчальний посібник] / С.О. Зайка, А.В. Півень. – Харків : Вид-во «Міськдарук», 2010. – 113 с.

3. Зайка С.О. Ресурсні та ринкові аспекти стимулювання інтеграційних процесів в агропромисловому комплексі / С.О. Зайка // Формування конкурентних переваг аграрної продукції в умовах глобалізації економіки / Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції молодих вчених. – Житомир: ПП «Рута». – 2009. – С. 69-72.

4. Мазнев Г.Є. Адаптація інноваційних агротехнологічних рішень до умов різного ресурсного забезпечення сільськогосподарських підприємств [Г.Є. Мазнев, О.О. Красноручський, О.Ю. Бобловський та ін.] // Техніко-технологічні аспекти розвитку та випробування техніки і технологій для сільського господарства України: Збірник наукових праць УкрНДІ прогнозування техніки і технологій для с.-г. виробництва ім. Леоніда Погорілого. – Дослідницьке: УкрНДПВТ, 2008. – Вип. 12 (26). – С. 13-23.

5. Мазнев Г.Є. Адаптація інноваційних агротехнологічних рішень до умов різного ресурсного забезпечення сільськогосподарських підприємств [Г.Є. Мазнев, О.О. Красноручський, О.Ю. Бобловський та ін.] // Науково-технічний журнал «Техніка АПК» № 9-10 (вересень-жовтень) 2008. – С. 12-16.

6. Мазоренко Д.И. Методический подход к определению уровня ресурсного обеспечения производства продукции растениеводства / [Д.И. Мазоренко, А.А. Красноручский, А.Ю. Бобловский, А.А. Артеменко, С.А. Зайка] // Материалы X Международной научно-практической конференции. - Белгород: БелГСХА. – 2006. – Т. 1. – С. 235.

7. Мазоренко Д.І. Методичний підхід до визначення рівня ресурсного забезпечення виробництва продукції рослинництва / [Д.І. Мазоренко, Г.Є. Мазнев, О.О. Красноручський та ін.] // Збірник наукових праць Луганського національного аграрного університету (Серія економічні науки) / За ред. В.Г. Ткаченко. – Луганськ : Вид-во ЛНАУ. – 2006. – № 61 (84). – С. 46-52.

8. Потапов А.П. Ресурсный потенциал аграрного производства: проблемы формирования и перспективы использования: [монография] / А.П. Потапов. – Саратов : Саратовский источник, 2012. – 152 с.

9. Юзефович А.Э. Аграрный ресурсный потенциал: формирование и использование / А.Э. Юзефович. – Киев : Наук. думка, 1987. – 175 с.